

ere udgaaede af Valg efter Kongerigets Grundlov ved almindelig Valgret, og naar man tilsidst, hvad der er Hovedsagen, agter paa, at for alle Kongerigets indre Anliggender, de egentlige borgerlige Rettigheder, vedbliver den danske Grundlovs almindelige Valgret, saa forekommer det mig, at der er meget saa europæiske Stater, hvor det menige Folk har en saa udfraakt Valgermyndighed med Hensyn til de offentlige Anliggender i det Hele, som der forbliver hos det, naar dette Fællesforfatningsudkast er blevet til Lov, og vi kunne jo dog ikke aldeles bortsee fra en Sammenligning med Forholdene paa andre Steder.

Men, selv om man ei med Ministeriet vil være enig i, at Udkastets Valgsystem fortjener Fortrinet for en fuldstændig Delegation fra Kongerigets Rigsdag, med den almindelige Valgret som sit Fundament, hvorved det menige Folk faaer Magt og Myndighed til at raade over alle Valgene, naar det saa vil, saa staaer det tilbage, om Fællesforfatningen under den modsatte Forudsætning kunde gennemføres, og dette maa jeg efter min Overbeviisning besvare med det bestemteste Nei. Det af Kongen engang oprettede foreløbige Rigsraad, om hvis Betydning jeg til Slutning skal meddele nogle Oplysninger, havde ikke dertil meddeelt sit Samtykke.

Ligesaaaldet vare Hertugdømmernes Repræsentationer for deres Vedkommende, hvis der skulde forhandles med dem, gaaede ind paa et saadant Valgsystem; de vilde for alle deres Valg have fordret en stænderff Repræsentation, Ridderstabsmedlemmer, Medlemmer fra Kjøbstæderne etc.; men en fælles Forsatning for en Heelstat med saa ulige Regler for Medlemmernes Valg, som herved vilde fremkomme, vilde ei kunne bestaae. Og hvad der er det Allervigtigste: Ville det høitagtede Things Medlemmer gennemgaae de diplomatiske Forhandlinger i Slutningen af Aaret 1851, efter hvilte det endelige fredelige Arrangement i Henhold til Kundgjørelsen af 28de Januar 1852 blev vedtaget, saa ville de see, at Hans Majestæt Kongens daværende Regjering har udtalt, at en mere konservativ Valglov end Kongerigets skulde komme til at gjælde for Monarchiets

Fællesforsamling. Derfor mener jeg, at det hverken har staaet i dette eller vil staae i noget Ministeriums Magt, saaledes som Forholdene ere i de forskjellige Landsdele samt udenfor Landet, at gennemføre en almindelig Valgret for de fælles Anliggender, og det er jo kun om disse, hvorom her er Tale.

Det havde ligget nær, at man ved de her omhandlede 30 Medlemmers Valg havde sluttet sig til den stænderff Afsondring af flere Classer af Medborgere, som gjaldt for Provindsstænderne og endnu gjælde for Hertugdømmernes særlige Repræsentationer. Man har ei villet vende tilbage til disse Afskillelser, men hellere lægge et passende Antal Valg i Middelclassens Haand, uden Afsondring i Stænder, saa at den velhavende Haandværker og Landmand har samme Ret som den, der hører til de saakaldte høiere Stænder, og jeg haaber, at dette ei vil blive overseet ved Bedømmelsen af det meddeelte Udkast.

Jeg skal nu gaae over til at meddele nogle Bemærkninger om Rigsraadets beslutende Myndighed i Lovgivnings-sager.

Forfaavidt Initiativet, Rettigheden til at indbringe Lovforslag vedkommende de fælles Anliggender, er forbeholdt Regjeringen efter Kongens Befaling, skal jeg først bemærke, at, naar det er indrømmet Rigsraadet at indgive Andragender til Kongen om nye Loves Udarbeidelse og Forelæggelse af Regjeringen, og, naar det er indres, at et slikt Andragende vil udgaae ei fra en blot raadgivende Forsamling, men fra en Forsamling, der, som i det Følgende nærmere skal blive oplyst, er tillagt en saadan Indflydelse paa Statshusholdningens Førelse, at et Ministerium ei vil kunne holde sig imod en afgjort Majoritet i Rigsraadet, saa kan dette opnaae det Samme ved et indtrængende Andragende om en Lovs Udarbeidelse, som ved Benyttelsen af et formeligt Initiativ. Det kan ei heller oversees, at Erfaringen viser i mangfoldige constitutionelle Stater, at Initiativet dog ikke fører til noget for hele Udviklingen mærkeligt praktisk Resultat, saalænge i Virkeligheden det kongelige Veto har nogen Kraft og Betydning, medmindre